

Indledning

Kravene til kontorarbejde ændres hele tiden. Fremtidens kontorer behøver derfor dynamiske løsninger, der kan modsvare udviklingen. Det er umuligt at sige hvordan rammene for arbejdet vil blive i fremtiden. OneSpaces er et fleksibelt koncept, der tager højde for dette. Den kan blive en del af fremtidens kontor, hvis blot der er en væg.

Fremtidens kontor: OnePlaces

Fremtidens kontor, OnePlaces, skabes gennem en installation på en af kontorets vægge. Installationen udgøres af en usynlig skærm, der går fra gulv til loft i væggens fulde størrelse. Denne skærm viser en fuldkommen realtime-gengivelse af et andet kontor. Denne gengivelse skal i lyd og billede være så fuldkommen, at rummet fortsætter og forbinder de to rum i ét samlet rum, heraf - OnePlaces.

Når kontoret først er etableret, forbliver det ét rum. Rummet vil være fuldstændigt integreret rumligt og arkitektonisk således, at materiale- og farvevalg er ens, og paneler, møbler og kunst fortsætter gennem rummet. Oplevelsen af rummet skal ikke være forskellig fra et eksisterende kontor i fremtidens virksomhed. Overgangen til den virtuelle del af rummet vil i princippet kun opleves som en kridtstreg der ikke må passeres.

Konceptet:

OnePlaces er kontoret, som lader medarbejdere mødes ansigt til ansigt for at arbejde sammen, uafhængigt af hvor i verden de befinder sig.

For at medarbejderne på fremtidens kontor vil acceptere denne virtuelle virkelighed, har vi tilknyttet en række præmisser for konceptet.

Rummet skal være troværdigt i praktisk og fysisk forstand. Dette indebærer at kun ét rum må gengives, og at rummene altid gengiver hinanden samtidig. Løsningen skal være så driftsikker i billede og lyd, at man ikke stiller spørgsmålstejn ved den. Der må aldrig slukkes, eller skiftes billede. Kun fordi der ikke er nogle afvigelser fra dette, vil løsningen virke troværdig.

For at gøre den rumlige visuelle oplevelse af kontoret virkelighedstro, er det nødvendig at skabe en arkitektonisk sammenhæng mellem de to rum. Arkitektoniske elementer, som møbler og kunst i begge dele af rummet, er med til at fremhæve perspektivet og skabe en visuel videreførelse af rummet.

For at den virtuelle del af rummet bliver virkelighed for medarbejderen, skal han/hun kunne interagere fysisk på tværs af kridtstregen. Det skal være muligt at levere et papir gennem en brevsprække, eller brygge kaffe til kollegerne i den anden del af rummet.

Kontoret er derved så fysisk troværdigt og har så få begrænsninger i forhold til nutidens kontor, at medarbejderen på kort tid vil tage løsningen til sig. Den virtuelle virkelighed vil forekomme mere umiddelbar og rigtig, end sandheden om at der bare er en skærm på en betonvæg.

En arbejdsdag i fremtidens kontor.

I det følgende vil vi give et eksempel på en arbejdsdag i fremtidens kontor. Intentionen er, at give et indblik i en medarbejders hverdag, som vi forestiller os den.

Mandag morgen i bussen på vej til arbejde, sidder Christian Petersen og tænker over hvordan den første dag på det nyindrettede kontor mon kommer til at blive. I månedsvis er det blevet diskuteret hvem der skal sidde på kontor sammen, og hvordan samarbejdet i de nyindrettede lokaler skal fungere. Der har været en del skepsis og snakken i krogene blandt hans kollegaer og han er også selv lidt usikker på, om det omfattende planlægningsarbejde har været besværet værd. Der er dog også noget i ham der er nysgerrig for at afprøve det splinternye koncept – Det er jo spændende hvis det kan fungere.

Bussen stopper og han går ind i bygningen. På vej op til det nye kontor tænker Christian på, hvordan det mon vil blive at sidde sammen med Sussie og Mark fra London kontoret. De sidste par år har der ikke været mange dage, hvor han ikke havde været i kontakt med en af dem på telefon eller mail.

Da Christian kommer op til sit kontor står der uden på døren: *Christian Petersen, Sussie Watson og Mark Walberg*. Han træder ind i lokalet og bliver overvældet af rummets størrelse. Han kender kontoret fra tidligere, men havde ikke tænkt på at samlingen af kontorerne ville fordoble rummets størrelse. Christian bliver mødt af et varmt ”Good morning!”. Det er Mark og Sussie fra London, som allerede er mødt på arbejde for en time siden - selvfølgelig.

Lokalet er helt lyst, og selvom det er vinter er solen nået et godt stykke op på himlen i London. De går alle tre rundt i flere minutter og betragter rummets detaljer. Loftet og gulvbrædderne er ens og fortsætter igennem rummet, ligesom vinduet, maleriet og bogreolen. Christian kigger lidt på indholdet af reolen og bemærker at den evalueringsrapport han udfærdigede sidste sommer står på den øverste hylde. Så var der måske alligevel nogen i London der havde læst den!

Så går arbejdsdagen i gang. I løbet af dagen sidder de og diskuterer det faglige stof og fordeler nogle hasteopgaver som skal sendes videre i huset. Christian tænker flere gange over hvor nemt det hele glider, nu hvor man bare kan stille et hurtigt spørgsmål til de arbejdsopgaver man sidder med.

De tre har fået til opgave at udarbejde en ny kampagne, og mens ideerne flyder igennem rummet grifler Mark en hurtig tegning ned på et stykke papir for at illustrere hvad han mener. Han giver tegningen videre til Christian gennem brevsprækken i skærmen. Nu hvor Christian står med tegningen i hånden får han pludselig et overblik over det koncept de er ved at udvikle. Han tilføjer et diagram i den ene side og sender tegningen tilbage til Mark. Tilfredse med ideudvekslingen arbejder de videre.

Bagefter går Christian ud i thekøkkenet for at få sig en kop kaffe. Her støder han ind i Bill som han kender fra sine utallige ture til London kontoret. Mens de står og taler, bemærker Christian at kaffekanden også er tom hos Bill. Han trykker på en knap på kaffemaskinen med bogstavet L, hvorefter maskinen i London begynder at brygge kaffe. De står begge og kigger på kaffemaskinen til den er færdig. ”Thank you Chris, that’s nice”. Med et smil om læben går Christian tilbage på kontoret. Han sætter sig ned ved sin plads og kigger over på Sussie og Mark, ”I have just made some coffee, if you want some?”.

Senere på dagen deltager Christian i et møde i konferencerummet med udviklingsafdelingen i New York. De får diskuteret en masse ting på plads og slutter af med at fordele nogle hasteopgaver. Inden de går bliver de enige om, at Christian og Patrick Marckesano fra New York, i fællesskab, skal gøre arbejdet færdigt. Christian går tilbage på kontoret og sender en arbejdsopgave videre til Mark, så han selv kan komme videre med opgaven sammen med Patrick. Han tager nogle papirer under armen og går ind i et større kontor på den anden side af gangen, hvor han kan sidde og arbejde sammen med Patrick. Det slår ham pludselig, at når han får fri i eftermiddag, så har Patrick stadig 6 timer tilbage af sin normale arbejdsdag, så han behøver ikke arbejde over, for at de kan få opgaven færdig! Han taler lidt med Patrick om det, som er enig - det kan han sagtens nå.

På vej ud af døren stikker han hovedet ind til Anette som deler kontor med Niels, der i det sidste år har arbejdet meget hjemmefra. Christian startede i virksomheden samtidig med Niels og har flere gange i løbet af det sidste år savnet både den sociale og faglige kontakt med ham. Niels er et omvændende leksikon i forhold til visse finansielle markeder, så hans viden har været savnet i den daglige gang på kontoret. De står og taler lidt sammen om, hvordan Niels oplever det at

arbejde hjemmefra med de nye faciliteter. Han er meget tilfreds med at være en del af fællesskabet på arbejdspladsen igen og synes også at den første dag har været en god oplevelse. De slutter af med at grine lidt af, at man gennem Niels vindue kan se hans græsplæne, som trænger til at blive slået.

Mens Christian går ned mod bussen slår det ham, at han i løbet af dagen har fået nogle opgaver ud af verdenen som normalt ville have krævet meget længere tid. Der har været en god stemning på kontoret og der er ikke nogen som har brokket sig over ”Om de mon dovner den derovre, siden rapporten ikke er færdig?” eller sagt ”Dem i London”. Det er nok fordi man bare har kunnet spørge hvordan arbejdet skred frem, og det har jo været tydeligt for enhver, at det ikke var dovenskab som holdt rapporten tilbage.

Det slår ham også, at det kan være, at det ikke bliver nødvendigt at rejse så meget til London og New York, nu hvor man kan arbejde sammen om opgaverne. Det kommer helt sikker til at glæde hans kone når han kommer hjem og fortæller det!

Dette var et eksempel på en arbejdsdag, som vi forestiller os den. I det følgende vil vi redegøre for hvilke teknologiske forudsætninger der skal til for at konceptet kan fungere.

Teknologiske forudsætninger for OnePlaces.

En afgørende del af vores koncept er teknikken og udviklingen af denne. Udviklingen af teknikken er en forudsætning for, at man rent faktisk vil opleve at man ”mødes” gennem konceptets fusionering af tid og rum. Mødet i dette rum vil nemlig kun være muligt ved en integrering af flere teknologier, som i dag ikke er fuldt udviklet eller forenet. Til gengæld er alle grundteknologierne til vores koncept allerede i en rivende udvikling, og det er derfor realistisk at det, indenfor en overskuelig fremtid, vil være muligt at lave den integrerede løsning af de teknologier vi skal bruge til vores koncept.

Tre teknologier

Der er tre hovedteknologier der skal forenes før oplevelsen af at være i ét rum fungerer: Lcd-skærmsteknologien til det visuelle, Surround sound til lyden, og højhastigheds internetopkobling til transport af lyd- og billed-signalet. Denne integration findes allerede på hjemmebiografmarkedet og pay-per-view. I princippet er teknologien i OnePlaces bare en videreudvikling af dette, hvor vi har en forventning om, at der vil være en fortsat udvikling og perfektionering af

billedet- og lyd siden, samt transporten af disse. Desuden er teknologien på selve kamera delen veludviklet men den vil naturligvis kræve et godt objektiv.

Billedesiden

Vores forventning til udviklingen bygger på hvordan udviklingen har været indtil nu. På billedesiden er der de sidste fem år blevet sat nye rekorder for størrelsen af LCD-skærme hvert år. Således blev der også i år, på Hannover Cebit-messen, sat en ny rekord af Samsung med en skærm på hele 82", som er en forøgelse fra året før på 20". Fortsætter denne udvikling, vil der om blot fem år eksisterer skærme som indfrier de behov vi skal bruge i vores koncept. Samtidigt er der sket et gennembrud i den tidligere begrænsning af pixelopløsning på skærmen. Dette gennembrud skulle gøre det muligt at udvikle skærme som bryder alle grænser for, hvor stor en skærm kan blive. Skærmen kan derfor, i princippet, blive 60 gange 80 meter og fylde hele væggen i Foyéen af en virksomhed, men denne løsning ligger desværre lidt længere ud i fremtiden. Vi har dog alligevel medtaget denne løsning i vores OnePlaces-modeller for bl.a. at vise muligheden for at forene virksomheden selv på de helt store flader. Indtil denne teknologi er udviklet kan man i mellemtiden forene mange mindre Lcd-skærme og linke dem sammen, så de giver en tilsvarende oplevelse.

Lydsiden

Lydsiden af vores koncept er allerede veludviklet. Surround sound kan allerede nu sende lyden så den opleves virkelig (eller real time). Teknologien skal dog udvikles mere på den frie bevægelighed i rummet, hvor sensorer opfanger hvor lyden bliver sendt fra og derved kan gengive den efterfølgende i det tilstødende rum. Dette er allerede muligt idag, men skal udvikles mere for at opleves "ægte". Fortsætter udviklingen på dette område vil det være helt realistisk at der indenfor 3-5 år eksisterer et niveau som indfrier de behov vi beskriver i vores koncept.

Højhastighedsinternet

Højhastigheds internet eksisterer allerede og mange virksomheder har også implementeret disse i deres virksomhed. Især fiberforbindelsen med hastigheder på 1 Gigabit er oplagte til vores koncept, men også andre løsninger er på vej. Udviklingen vil uden tvivl fortsætte på dette område og der er derfor ingen grund til at tro at behovene til vores koncept ikke er indfriet inden 3-5 år.

Teknologien i OnePlaces

I vores OnePlaces-modeller sikre vi en integrering af tid og rum hovedsageligt ved at medarbejderne kan tale direkte med hinanden. Men vi er gået skridtet længere ved også at

integre fysiske dimensioner. Vi har blandt andet gjort det muligt for medarbejderne at kunne give papir direkte til hinanden gennem en brevsprække. I praksis vil det foregå via en form for scanning, men for medarbejderen vil det opleves virkelig. Herved har medarbejderne mulighed for at interagere direkte med hinanden. Det er også muligt at sætte kaffemaskinen i gang til medarbejderen ved siden af ligesom at lyset på toilettet tænder både i London og København. Disse muligheder er tænkt som eksempler, hvor det i virkeligheden kun er fantasien der sætter grænserne for hvad der er muligt.

Vi har bestået os på at sikre at den teknologiske del af OnePlaces kræver så lidt tilvending som muligt af medarbejderen. Baggrunden for dette valg er, at vi mener at det altid vil være krævende for mennesker at skulle tilegne sig ny teknologisk viden.

Der er selvfølgelig mange flere teknologiske aspekter at forholde sig til end blot de ovennævnte for at implementere vores koncept, OnePlaces. Men vi mener at vi med de ovenstående har taget højde for de vigtigste.

Kilder:

Lcd 82":

<http://www.peworld.dk/default.asp?Mode=2&ArticleID=5805>

http://www.samsung.com/PressCenter/PressRelease/PressRelease.asp?seq=20050929_0000194163

Produktion af lcd skærm

http://www.cebit.de/newsanzeige_e.html?multi=1&back=/homepage_e&news=20377&back=%2Fhomepage_e&x=1

Kontrast:

<http://sharp-world.com/corporate/news/051003.html>

Lyd:

Surround sound

<http://electronics.howstuffworks.com/surround-sound.htm>

fiber internet:

http://erhverv.tdc.dk/artikel.php?dogtag=tdc_e_int_inf_fast_fib

OnePlaces i fremtidens organisationer

OnePlaces bidrager på rigtig mange områder i fremtidens organisationer. I det følgende afsnit vil vi fremhæve de felter, hvor vi mener at konceptets bidrag til medarbejderne i fremtidens kontor er allerstørst.

De betragtninger vi kommer med i afsnittet tager udgangspunkt i gruppens viden, fra studier og erhvervslivet, om organisationers udvikling og udfordringer de seneste år. Afsnittet skal derfor ikke betragtes som et kig i krystalkuglen, men som eksempler på konceptets bidrag i en sandsynlig fremtid. Vi har derfor lagt vægt på alene at inddrage de udviklingstendenser som vi opfatter som mest sikre.

Virksomhedskultur og fleksibilitet

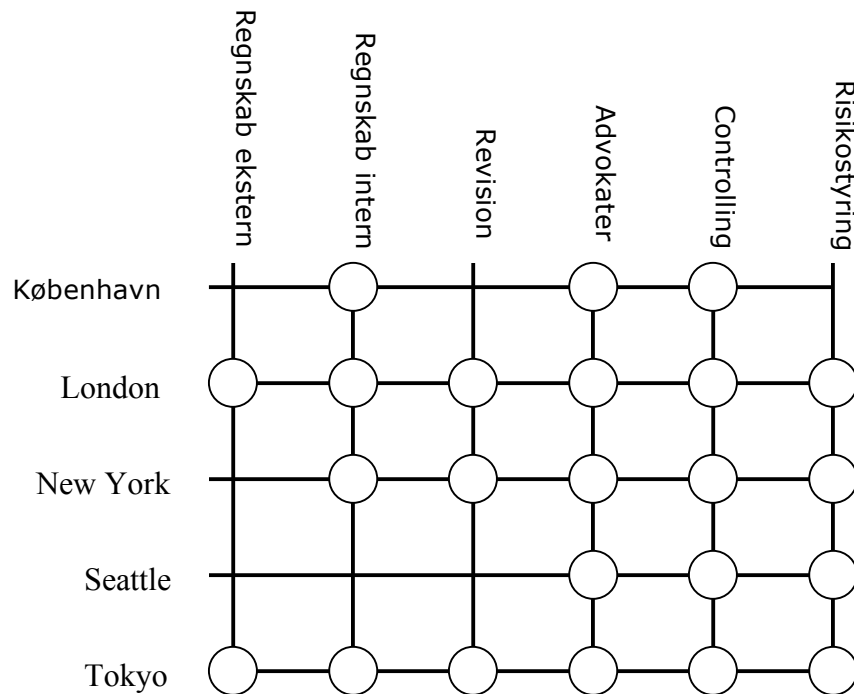
Det er vores oplevelse at fleksibiliteten er ved at blive accepteret i arbejdsmarkedet. Kravet om fleksibilitet vil i fremtiden, i ligeså høj grad, komme fra medarbejderne som fra virksomheden. Som et produkt af dette er medarbejderne begyndt at arbejde hjemme, under transport, på cafeer osv. Ligesom projektansatte medarbejdere, konsulenter, løstansatte og outscouringbølgen er med til at svække tilknytningen til virksomheden. Blandt andet derfor fremhævede Charlotte Nekman fra NCC, på introduktionsdagen også formidlingen af virksomhedens kultur, som en af de største udfordringer for fremtidens virksomheder. Vi mener, at vores koncept er et meget stærkt værktøj til at formidle virksomhedens kultur. Måske endog i en mere troværdig og medarbejderskabt form, hvor alle virksomhedens afdelinger integreres bedre, end tidligere set. Virksomhedens kultur, historie og uskrevne regler og normer, formidles bedst gennem kollegerne på kontoret. OnePlaces gør det muligt for medarbejderen at være en del af arbejdspladsen, uanset om han/hun arbejder hjemme eller er på forretningsrejse i London.

Matrix organisering

Indenfor finansfunktioner i større virksomheder, med aktiviteter i flere lande, eksisterer typisk adskillige mindre afdelinger der tager sig af hver deres specifikke fagområder. En del af disse funktioner vil være repræsenteret i alle eller flere af de lande, hvor virksomheden har aktiviteter. Den enkelte medarbejder har derfor kolleger med præcis samme speciale, i flere af virksomhedens øvrige afdelinger. Det ville udgøre en stor værdi for virksomheden, hvis det var muligt for disse medarbejdere, at dele deres specifikke viden om deres arbejder med hinanden.

Netop i forsøget på at opnå dette, har mange virksomheder, de seneste årtier valgt at organisere deres virksomheder i matrixorganisationer. Det er vores oplevelse, at der er stor forskel på hvor formaliseret denne struktur er i virksomhederne, hvor nogle præsenterer deres organisationsdiagram i en matrix mens andre blot opfordrer til at have kontakt til kollegerne i de andre lande.

En matrix over en virksomheds finansielle funktioner kunne se sådan ud:

Diagrammet skal nu læses sådan at cirklerne er medarbejdere i organisationen og at hver medarbejder samarbejder med kollegerne på linjen, lodret og vandret. Pointen er dermed at der aldrig er mere end én kollega mellem to medarbejderne, uanset hvor de befinder sig i organisationen. Dette er i teorien perfekt for videndelingen i virksomheden, hvis blot at medarbejderne ville holde nogenlunde lige kontakt både lodret og vandret.

Praksis har dog vist at medarbejderne helst knytter sig vandret til kollegerne og chefen fra hverdagen i kontoret. Indtil nu har geografiske skel således bevirket at ligevægten sjældent opstår, hvilket er matrix organiseringens største svaghed.

Vores koncept kan opveje dette ved at etablere kontorer med kollegerne i New York og London.

En implementering af konceptet i hele virksomheden, vil medføre at Jensen kun skal gå gennem sin egen og én anden dør for at mødes med en hvilken som helst kollega i koncernen! (også selvom hans kollega arbejder hjemme den dag). Vores koncept afhjælper altså nogle af de største problemstillinger indenfor matrix organisering af fremtidens virksomheder.

Rammer for Videndeling

Viden er den eneste ressource der bliver større hver gang du deler den. Derfor har virksomhederne for længst erkendt værdien af at have ordentlige rammer for videndelingen, i fremtidens videnssamfund. En teknologisk løsning for dette vil derfor være sin vægt værd i guld.

Indenfor Knowledge management skelnes mellem den type viden som kan registreres og den langt mere værdifulde ”tavse viden”, som ikke kan verbaliseres men f.eks. overføres blandt kollegaer, når de arbejder sammen.

Vores koncept kan meget vel være den løsning der gennem de fælles kontorer, mangedobler begge typer videndeling i koncernen. Samtidig vil denne viden kunne sprede sig hurtigere end hidtil, da alle medarbejdere hele tiden er på arbejde i to kontorbygninger i koncernen samtidig.

Dette gælder for alle virksomheder der har medarbejdere siddende geografisk adskilt. Men en mere eller mindre formaliseret matrixstruktur for virksomhedens videndeling vil naturligvis kunne optimere denne.

Nye grænser for teknologien

Teknologien har haft og vil også i fremtiden have enorm betydning for virksomhedernes organisering.

Der fremhæves særligt en, organisatorisk udfordring som der hersker nogenlunde enighed om at teknologien ikke vil kunne erstatte. Det er medarbejdernes behov for at mødes fysisk, kaldet ”skinrubbing”. (Groths teknologiske bidrag til Mintzbergs konfigurationer)

Vi mener at vores koncept meget vel kan vise sig at være det teknologiske bidrag der kan erstatte behovet for ”skinrubbing” i traditionel forstand. Teknologien vil gøre det muligt for folk at mødes ansigt til ansigt og arbejde sammen. Efter kort tid vil medarbejderen ikke stille spørgsmålstejn ved kollegaens tilstedeværelse i rummet. Det er klart at det kollegiale ”klap på skulderen” bliver verbalt – men spørgsmålet er, om det ikke allerede, i de fleste sammenhænge, er det som gør sig gældende.

Der vil givetvis altid være nogle situationer, hvor det er nødvendigt at mødes fysisk. Men vi er ikke i tvivl om at konceptet vil kunne erstatte en lang række af disse forretningsrejser og -møder. Herudover vil det daglige samarbejde og derved kendskab til de ansatte i forskellige afdelinger af virksomheden, være med til at ændre oplevelsen af de fysiske møder.

I den daglige kommunikation er der tale om et unikt bidrag til integrering og forståelse på tværs af en virksomheds afdelinger. Dette skyldes at OnePlaces er en facilitet til at mødes ansigt til ansigt og ikke endnu et kommunikationsmiddel som telefon, mail eller videokonferencer.

Mere produktivt og sundt arbejde

Vores koncept kan meget vel resultere i markante tidsbesparelser i mange af medarbejderens gøremål i løbet af en arbejdsdag. Ved hensigtsmæssig udnyttelse af konceptet vil de største

effektiviseringer sandsynligvis opstå gennem følgende områder: Sparet rejse- og transporttid. Sparet kommunikationstid via mail og telefon. Bedre opgave- og projektgruppesammensætning, til dem der har de bedste forudsætninger for at kunne løse opgaven.

Det vil være op til virksomheden at beslutte hvorvidt en frigivelse af kapacitet skal anvendes til at øge produktiviteten eller lade medarbejderne sænke tempoet til et mere sundt arbejdsniveau. Vi mener at besparelserne meget vel kan være så store at virksomheden vil kunne øge effektiviteten og samtidig lade medarbejderne sænke tempoet lidt, når de føler behov herfor. Derved bliver arbejdet både mere produktivt og sundt.

Arbejdet skal give plads til alle og mening for den enkelte

I en virksomhed vil der være vidt forskellige medarbejdere med vidt forskellige behov. Men også disse medarbejders behov ændres i løbet af en arbejdsdag og i løbet af et arbejdsliv. I vores løsning mangedobles, medarbejdernes arbejds- og samarbejds muligheder. Hvis virksomheden formår at løfte koordineringsopgaven, skaber konceptet unikke muligheder, for at skræddersy arbejdsforholdene for medarbejderne. Således at den enkelte medarbejder arbejder med de opgaver, med de kolleger der gør at arbejdet bliver mest givende for ham/hende. Dermed også for virksomheden.

Udfordrende arbejde uden af medarbejderne får stress eller andre belastninger

OnePlaces skaber ikke i sig selv afstressende rammer for medarbejderen. Vi mener dog at konceptet giver rammer for en bedre håndtering af stressproblemer, da det giver virksomheden mulighed for at placere en medarbejder under de for ham/hende mest afstressende arbejdsforhold, på et givet tidspunkt.

OnePlaces – Fremtidens Kontor i alle virksomheder

I vores koncept er OnePlaces præsenteret gennem finansfunktioner i store internationale virksomheder. Reelt kan OnePlaces være til gavn i alle virksomheder der har medarbejdere der arbejder geografisk adskilt, hvad end det er på den anden side af vejen eller den anden side af jorden.

OnePlaces er det fleksible koncept der kan etableres uanset hvordan fremtidens kontor i øvrigt ser ud. Den kan blive en del af fremtidens kontor, hvis blot der er en væg